

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 13.9.2011
KOM(2011) 551 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITTÉN**

**SKAPA FÖRTROENDE FÖR EN EU-ÖVERGRIPANDE RÄTTVISA
EN NY DIMENSION FÖR DEN EUROPEISKA RÄTTSLIGA UTBILDNINGEN**

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITTÉN**

**SKAPA FÖRTROENDE FÖR EN EU-ÖVERGRIPANDE RÄTTVISA
EN NY DIMENSION FÖR DEN EUROPEISKA RÄTTSLIGA UTBILDNINGEN**

1. INLEDNING

Europeiska unionen bygger på rättsstatsprincipen, som knyter samman unionsrätten och medlemsstaternas rättsordningar. Båda tillämpas av nationella domstolar som verkar inom skilda rättsliga system och traditioner. En förutsättning för ett europeiskt rättsligt område fungerar effektivt är att det skapas en europeisk rättskultur som till fullo respekterar subsidiaritetsprincipen och rättsväsendets oberoende. Den rättsliga utbildningen är en mycket viktig del i denna process, eftersom den stärker det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna, rättstillämparna och medborgarna.

Europeiska kommissionen har som mål att bereda hälften av rättstillämparna i Europeiska unionen möjlighet att delta i europeiska rättsliga utbildningar senast 2020 genom att utnyttja alla tillgängliga resurser på lokal, nationell och europeisk nivå, i överensstämmelse med målen i Stockholmsprogrammet¹.

För att uppnå detta krävs att de berörda parterna på alla nivåer medverkar och samarbetar fullt ut. Det är mycket viktigt att medlemsstaterna, rättsväsendet, de rättsliga utbildningsinstitutionerna och övriga rättstillämpare ökar sin rättsliga utbildningsverksamhet. Eftersom de har de bästa förutsättningarna att se till att unionsrätten integreras i den nationella utbildningen, kommer åtgärderna på EU-nivå att komplettera de nationella åtgärderna.

Unionsrätten på nationell nivå

Unionsrätten genomsyrar ett stort antal verksamheter på nationell nivå inom vitt skilda områden. Den har stor inverkan på medborgarnas och företagens vardag. Den skapar rättigheter och skyldigheter som måste säkerställas av de nationella domstolarna. De nationella domstolarna har fått en central roll i tillämpningen av unionsrätten. I takt med de successiva ändringarna av Europeiska unionens fördrag har räckvidden hos och verkningarna av unionsrätten ökat och tillgången till rättsväsendet förbättrats. Genom Lissabonfördraget stärktes unionens befogenheter, särskilt på området frihet, säkerhet och rättvisa.

Ömsesidigt förtroende en förutsättning för ömsesidigt erkännande

Ömsesidigt erkännande är en hörnsten i det rättsliga samarbetet i civilrättsliga som straffrättsliga frågor, vilket fastställs i artiklarna 67, 81 och 82 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. En god förståelse av de olika nationella rättsordningarna är en nödvändig förutsättning för erkännandet av rättsliga beslut, samarbete mellan rättsliga myndigheter och snabb verkställighet av beslut. Den spelar också en central roll för att skapa

¹

ömsesidigt förtroende. De nationella domarna i alla instanser, och oavsett om de befinner sig på Sicilien eller i Lappland, bör ha fullgoda kunskaper om unionsrätten och de nationella rättsväsendena.

Effektiv tillämpning av unionsrätten

Utvecklingen av unionsrätten måste åtföljas av en effektiv tillämpning², som garanterar rättssäkerhet och en enhetlig tolkning. Att utbilda domare och rättstillämpare i unionsrätt är en av de viktigaste rekommendationerna i Mario Montis rapport³ för att ge medborgarna och företagen större möjlighet att hävda sina rättigheter och se till att den inre marknaden fungerar effektivt. I Stockholmsprogrammets handlingsplan⁴ och rapporten om EU-medborgarskap 2010⁵ slog kommissionen fast att detta utgör en prioritet. Europaparlamentet betonar också att lämplig rättslig utbildning på ett betydelsefullt sätt bidrar till en bättre fungerande inre marknad och gör det lättare för medborgarna att utöva sina rättigheter⁶.

En tydlig stödjande roll för Europeiska unionen

Genom Lissabonfördraget⁷ fick Europeiska unionen befogenhet att ”stödja utbildningen av domare och övrig personal inom rättsväsendet” i frågor som rör samarbetet på civilrättens och straffrättens område. I Europa 2020-strategin⁸ efterlyses effektiva investeringar i utbildning och en enhetlig rättslig ram på EU-nivå. Kommissionen kommer att bygga vidare på dessa nya möjligheter att skapa en stark och legitim ram för utbildning i unionens regelverk.

Europaparlamentet har konsekvent förespråkat utvecklingen av en genuin europeisk rättskultur som den anser är en nödvändig förutsättning för det europeiska rättsliga området⁹. Europeiska rådet¹⁰ har efterlyst kraftfulla insatser av unionen för att främja en genuint europeisk rätts- och brottsbekämpningskultur.

Sammantagna utgör dessa en uppmaning att stegvis förändra utformningen och omfattningen av den europeiska rättsliga utbildningen, så att de rättstillämpare som deltar i genomförandet av området för frihet, säkerhet och rättvisa alltid har tillgång till den.

År 2010 inledde kommissionen ett omfattande samråd med alla berörda parter, bland annat Europaparlamentet, medlemsstaterna, Europeiska unionens domstol, det europeiska nätverket för rättslig utbildning och dess medlemmar samt medlemmarna i *Justice Forum*¹¹, särskilt Europeiska rättsakademien, Rådet för advokatsamfunden i Europeiska unionen (CCBE), Rådet för notaries i Europeiska unionen (CNUE), det europeiska nätverket för domstolsadministrationer (ENCJ), nätverket för ordförande vid högsta domstolarna i Europeiska unionen och sammanslutningen av de högsta förvaltningsdomstolarna i

² "En Europeisk union som bygger på resultat – tillämpningen av gemenskapsrätten", KOM(2007) 502 slutlig.

³ M. Monti, *En ny strategi för den inre marknaden*, 9 maj 2010.

⁴ KOM(2010) 171.

⁵ KOM(2010) 603.

⁶ Resolution om rättslig utbildning – Stockholmsprogrammet, 17 juni 2010.

⁷ Artiklarna 82.1 c och 81.2 h i EUF-fördraget.

⁸ KOM(2010) 2020 slutlig.

⁹ Rapport 2010/2080 (INI).

¹⁰ Se fotnot 1 på sidan 2.

¹¹ *Justice Forum*.

Europeiska unionen. Bidragen¹² användes till att utforma kärnverksamheterna och kärnprioriteringarna.

2. LÄGGA I EN HÖGRE VÄXEL: UTBILDA HÄLFTEN AV RÄTTSTILLÄMPARNA I EUROPEISKA UNIONEN SENAST 2020

Det finns ett stort antal rättstillämpare i Europeiska unionen, till exempel domare, kanslipersonal och juridiskt yrkesverksamma av olika slag¹³.

Rättstillämparna i de 27 medlemsstaterna

Yrkesdomare	79 100
Åklagare	35 032
Advokater	868 615
Kanslipersonal	351 220
Exekutionstjänstemän	29 060
Notarier	38 269
Totalt	1 401 296¹⁴

Det förekommer knappt någon rättslig utbildning på EU-nivå om unionens regelverk, varken på nationella nivå eller på EU-nivå. I maj 2011 uppgav 51 % av domarna och åklagarna att de aldrig hade deltagit i någon utbildning om unionsrätt eller någon annan medlemsstats rättsordning, och 74 % uppgav att antalet ärenden som rör unionsrätt hade ökat genom åren. 24 % av domarna och åklagarna hade aldrig deltagit i någon utbildning om unionsrätt, eftersom det aldrig hade förekommit någon sådan utbildning¹⁵. Utbildningsverksamheten varierar kraftigt från en medlemsstat till en annan, och antalet domare eller åklagare som utbildas per år ligger mellan 240 och 13 000 stycken. Mellan 2007 och 2010 finansierade eller samfinansierade kommissionen 162 projekt som omfattade nästan 26 000 deltagare.

Prioritet ges åt **domare och åklagare** eftersom de har ansvaret för att unionslagstiftningen tillämpas och efterlevs, men det är även mycket viktigt att andra rättstillämpare får rättslig utbildning. Domstolspersonal ska bistå offer i överensstämmelse med det europeiska ramverket. De EU-medborgare som utövar sin rätt till fri rörlighet kan hamna i situationer då de behöver anlita advokater eller notarier med expertkunskaper i unionslagstiftning. Alla

¹² Sammanfattningen av resultatet av samrådet finns [här](#).

¹³ Artiklarna 81.2 c och 82.1 c i EUF-fördraget avser särskilt "domare och övrig personal inom rättsväsendet". Trots att advokatycket är ett fristående yrke är advokaterna en integrerad och nödvändig del av det rättsliga arbetet och spelar en central roll i tillämpningen av unionsrätten. Notarierna är mindre involverade i det rättsliga arbetet, men in flera medlemsstater har de vissa befogenheter på det rättsliga området, som även medför att de bidrar till tillämpningen av unionsrätten. Med hänsyn till fördragets anda och syfte är det möjligt att utvidga dess bestämmelser till att även omfatta dessa två yrkesgrupper.

¹⁴ [European judicial systems 2010](#), CEPEJ, Council of Europe (Germany: 2006 data).

¹⁵ Preliminära statistiska uppgifter. Europaparlamentets studie "[Rättslig utbildning inom Europeiska unionen](#)" beräknas offentliggöras i oktober 2011.

rättstillämpare spelar en viktig roll när det gäller att se till att barnen deltar på bästa sätt i rättssystemen¹⁶.

Utbildning av personal inom brottsbekämpande myndigheter är också viktigt, och kommissionen kommer i mitten av 2012 att lägga fram ett meddelande om utvecklingen av ett europeiskt utbildningsprogram för personal inom brottsbekämpande myndigheter.

*Målet är att **inrikta sig på alla rättstillämpare**, såväl domare, åklagare, kanslipersonal och advokater som övriga rättstillämpare.*

3. UTBILDNING SOM RIKTAR SIG TILL RÄTTSTILLÄMPARNA

Praktisk inriktning hos den europeiska rättsliga utbildningen

Den europeiska rättsliga utbildningen bör ges en praktisk inriktning för att locka de rättstillämpare som är oundgängliga för rättssystemens funktion. Den bör vara relevant för deras löpande sysslor, äga rum under en kort tidsperiod och förmedlas via effektiva inlärningsmetoder. I maj 2011 hade 19 % av domarna och åklagarna inte deltagit i någon utbildning i unionsrätt på grund av tidsbrist¹⁷.

Den europeiska rättsliga utbildningen bör omfatta **grundutbildning och fortbildning**. Varje ny advokat bör känna till unionsrätten redan vid tjänstetillträdet. Grundutbildning, som ges före eller i samband med tjänstetillträdet, måste kompletteras med livslångt lärande, för att hjälpa rättstillämparna att hålla sig à jour och känna till var och hur de kan erhålla ny kompetens och information.

Varje medlemsstat bör vid utvärderingen av domarnas och åklagarnas arbetsbörda betrakta den **tid** som de tillbringar utanför domstolarna som en investering i **kvaliteten på rättsväsendet**.

Fastställande av prioriterade områden

Unionens regelverk, inklusive den materiella rätten och processrätten, bestämmelserna om rättsligt samarbete och den tillhörande rättspraxisen från Europeiska unionens domstol, bör stå i centrum för den europeiska rättsliga utbildningen.

Under samrådet fastställde de berörda parterna att det förelåg behov av utbildning i följande **politikområden**, som kan anses utgöra prioriterade områden för utbildningen: miljö rätt, civilrätt, avtalsrätt, familjerätt och handelsrätt, konkurrensrätt, immaterialrätt, straffrätt (särskilt tillämpningen av den europeiska arresteringsordern), brott som riktar sig mot unionens finansiella intressen, grundläggande rättigheter och skydd av personuppgifter. Prioritet kan även ges åt en viss sektorslagstiftning, om EU har identifierat bristande efterlevnad av denna eller om den är mycket komplex och teknisk.

*Europeiska kommissionen kommer att ta dessa **prioriterade områden** i beaktande när den utformar **finansieringsprogrammen för utbildning**.*

¹⁶ KOM(2011) 60.

¹⁷ Se fotnot 15 på sidan 4.

Utbyten under kort tid

En nödvändig förutsättning för att åstadkomma ett europeiskt rättsligt område som bygger på förtroende och tillämpa principen om ömsesidigt erkännande är att rättstillämparna vid sidan av sina kunskaper om unionsrätten även ökar sina kunskaper om rättsväsendena runt om i Europa.

Utbyten är **ett av de bästa sätten** att få konkreta **kunskaper om EU-bestämmelserna och de andra medlemsstaternas rättsordningar** och **utbyta erfarenheter**, och därigenom öka det ömsesidiga **förtroendet** och den ömsesidiga förståelsen.

Kommissionen önskar utveckla dessa och **kommer att börja med nytillsatta domare och åklagare**. Utbytena bör äga rum under grundutbildningen och organiseras av de nationella institutioner och organisationer som tillhandahåller juridisk utbildning. Detta gör det möjligt för domarna och åklagarna att redan från början värdesätta och till fullo engagera sig i EU-aspekten av sitt arbete.

*Europeiska kommissionen har som mål att införa ett **tvåveckors utbytesprogram för nytilsatta domare och åklagare** från 2014 och framåt. Målet är att alla nytilsatta domare och åklagare (omkring 2 500 om året) ska delta i ett utbyte som organiseras av de nationella institutioner och organisationer som tillhandahåller juridisk utbildning.*

Tekniska verktyg till stöd för utbildningen: den europeiska e-juridikportalen och e-lärande

Den europeiska e-juridikportalen är en webbplats riktad till medborgare, företag och rättstillämpare där alla information har samlats på ett ställe. Den innehåller en **mängd information översatt till 22 språk** och fungerar som ett **referensverktyg på området för juridisk utbildning**. Portalen kommer att vidareutvecklas så att den innehåller information om utbildningsleverantörer och utbildningar och lätt åtkomliga länkar till rättsdatabaser och utbildningsmaterial av hög kvalitet. Dessutom ska den fungera som **kontaktpunkt för möjlig samfinansiering** från kommissionen.

Investering i **e-lärande** är också nödvändigt, i synnerhet för att tackla den tidsbrist som råder bland rättstillämparna.

*Europeiska kommissionen kommer att se till att den **europeiska e-juridikportalen** stöder den europeiska rättsliga utbildningen.*

Den kommer att främja e-lärande som ett flexibelt redskap för att nå fler slutanvändare.

*Den kommer att utarbeta **praktiska riktlinjer** rörande de specifika inlärningsbeteendena i den rättsliga världen och de bäst anpassade **utbildningsmetoderna**, vilka även kommer att rymma utvärdering av kvalitet och inverkan samt användning av gemensamma kvalitetskriterier och kvalitetsindikatorer.*

Utveckling av språkkunskaperna

Att bemästra ett främmande språk och dess terminologi är viktigt och bör vara en del av fortbildningen för rättstillämpare. Det är en grundförutsättning för effektiva kontakter medlemsstaterna emellan, vilket i sin tur är en hörnsten i det rättsliga samarbetet.

Det är mycket viktigt att alla berörda parter fäster vikt vid utbildning i främmande språks rättsliga terminologi.

4. BYGGA VIDARE PÅ BEFINTLIGA STRUKTURER OCH NÄTVERK

Att utbilda hälften av rättstillämparna i Europeiska unionen senast 2020 är en gemensam utmaning. Den antas bäst genom att man bygger vidare på **de starka sidorna och erfarenheterna hos de befintliga strukturerna, aktörerna och nätverken, såväl på nationell nivå som EU-nivå**. Mot bakgrund av detta, och för att garantera den nödvändiga respekten för rättsväsendets oberoende och advokaternas, notariernas och exekutionstjänstemännens branschorganisationers rätt att själva organisera sig, är det inte lämpligt att skapa en monopolstruktur på europeisk nivå.

Den bästa lösning är att **stödja utvecklingen av den europeiska rättsliga utbildning som anordnas av de berörda parterna**, och samtidigt se till att ramen för denna utbildning tillgodoser samtliga aktörers behov och främjar synergier och förbättrade studieresultat.

Bygga vidare på de befintliga starka sidorna på nationell nivå

Det finns redan i dag en stor utbildningskapacitet i **medlemsstaterna**, som bär huvudansvaret för **kvaliteten på och omfånget av den rättsliga utbildningen**. Det finns institutioner som erbjuder juridisk grundutbildning och fortbildning i 17 medlemsstater. I övriga länder organiseras utbildningen av justitieministeriet, domstolsverket eller motsvarande förvaltningsmyndighet eller domstolarna. Advokatsamfundet och notariesamfundet fastställer de nationella kraven på fortbildningen av sina medlemmar och anordnar utbildningar.

De **befintliga strukturerna** på nationell, regional och lokal nivå spelar en avgörande roll för att se till att den rättsliga utbildningen rymmer utbildning i unionsrätten och unionsförfarandena och för att öka frekvensen och effektiviteten hos denna utbildning och dess inverkan på det dagliga arbetet.

År 2011 inledde Ecole Nationale de la Magistrature (Frankrike), Centro de Estudos Judiciários (Portugal) och Escuela Judicial del Consejo General del Poder Judicial (Spanien) ett nära samarbete omfattande utbyten av blivande domare och åklagare för deltagande i utbildning i de tre länderna i ämnen med anknytning till unionsrätten och landets egen rättsordning. Denna verksamhet har fortsatt oavbrutet sedan dess och utvidgats till andra utbildningsinstitutioner och utbildningsorganisationer. År 2010 omfattade den 13 länder och integrerades med det europeiska nätverket för rättslig utbildning.

Under flera år har advokatsamfundet i Perpignan och Barcelona anordnat årliga gemensamma seminarier för att diskutera återkommande problem i samband med tillämpningen av unionens rättsliga ram på gränsöverskridande ärenden.

Grundutbildning finns inte i alla medlemsstater. I maj 2011 uppgav 43 % av domarna och åklagarna att de inom ramen för sin juristutbildning varken hade studerat unionsrätt, Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna eller rättsordningarna i de andra medlemsstaterna, och 63 % uppgav att de inte hade genomgått någon grundutbildning i

unionsrätt innan de tillträdde sin tjänst¹⁸. Trots detta bör nya rättstillämpare ha tillräckliga **kunskaper** i EU-bestämmelserna om rättsligt samarbete och förvärva inbyggda **reflexer** att konsekvent hänvisa till rättspraxis på EU-nivå, kontrollera införlivande i den nationella lagstiftningen och utnyttja EU:domstolens förfarande med förhandsavgöranden.

Fortbildning finns i alla medlemsstater men är inte alltid obligatorisk. Den omfattar inte alltid unionens regelverk och bestämmelser om rättsligt samarbete.

Utbildning i unionens regelverk bör systematiskt integreras i rättstillämparnas grundutbildning och därigenom återspegla hur den nationella lagstiftningen och EU-lagstiftningen interagerar och påverkar deras dagliga arbete.

Europeiska kommissionen uppmanar **medlemsstaterna och de juridiska yrkessammanslutningarna att se till att rättstillämparna, särskilt domarna och åklagarna, får minst en veckas utbildning i unionens regelverk och bestämmelser under sitt yrkesliv.**

Europeiska kommissionen strävar efter att **stärka samarbetet** mellan de berörda parterna och aktivt uppmuntra **konsortier eller regionala grupper** av nationella rättsliga utbildningsinstitutioner att utforma gemensam utbildning.

Bygga vidare på de befintliga starka sidorna på EU-nivå

De befintliga leverantörerna av juridisk utbildning och de europeiska nätverken av rättstillämpare bildar ett tillförlitligt verktyg för att åstadkomma en väsentlig ökningen av den europeiska rättsliga utbildningen. Det är ändå nödvändigt att åtgärda skillnaderna mellan de olika utbildningarnas innehåll och frekvens samt antalet deltagare.

Vilken roll kan yrkessammanslutningarna på EU-nivå spela?

De **europeiska sammanslutningarna** för rättstillämpare, såsom Rådet för advokatsamfundet i Europeiska unionen (CCBE), Rådet för notarier i Europeiska unionen (CNUE), det europeiska nätverket för domstolsadministrationer (ENCJ), nätverket för ordförande vid högsta domstolarna i Europeiska unionen och Europeiska unionens miljödomarförening (EUFJE), spelar en viktig samordningsroll.

De är nyckelpartner i främjandet av den europeiska rättsliga utbildningen, utvärderingen av relevansen hos utbildningsinnehållet och metoderna, spridningen av information om tillgängliga utbildningsresurser och säkerställande av att ett bättre utnyttjande.

De europeiska juridiska yrkessammanslutningarna bör fortsätta att utveckla utbildningen och de gemensamma kursplanerna och dela med sig av bra metoder till medlemmarna. Deras fortsatta medverkan i den europeiska rättsliga utbildningen är av avgörande betydelse.

Insatser av Europeiska rättsakademin och andra institutioner och organisationer som tillhandahåller utbildning på EU-nivå

Leverantörer av juridisk utbildning på EU-nivå är bäst lämpade att tillhandahålla utbildning riktad till deltagare från olika länder.

¹⁸ Se fotnot 15 på sidan 4.

Europeiska rättsakademin¹⁹ erbjuder fortbildning för rättstillämpare (1 303 utbildade 2010). Den har omfattande erfarenhet av att anordna seminarier i unionsrätt för deltagare från olika länder. Dessa seminarier har varit framgångsrika. Europeiska rättsakademin spelar en viktig roll när det gäller att t.ex. utveckla den rättsliga utbildningen i anslutnings- och kandidatländerna.

Europeiska rättsakademin anordnar sommarkurser i Europeisk straffrätt för domare, åklagare och försvarsadvokater från alla medlemsstater, där den använder aktiva metoder, bl.a. IT-verktyg, för att undervisa deltagarna i hur bestämmelserna för rättsligt samarbete kan användas i gränsöverskridande ärenden.

Exempel på andra europeiska institutioner och organisationer som bl.a. anordnar utbildning för rättstillämpare är Europeiska centrumet för domare och advokater vid Europeiska institutet för offentlig administration, Europeiska universitetsinstitutet i Florens och Europeiska högskolan.

Europeiska kommissionen kommer att arbeta tillsammans med Europeiska rättsakademin och leverantörerna av juridiska utbildningar i Europa för se till att utbildning av god kvalitet finns tillgänglig för ett större antal rättstillämpare. Medverkan från den offentliga och privata sektorn kommer att beaktas i samband med detta.

¹⁹

ERA.

Det europeiska nätverket för rättslig utbildning

Det europeiska nätverket för rättslig utbildning²⁰ består av de nationella rättsliga utbildningsstrukturerna och Europeiska rättsakademin. Nätverket samordnar deras verksamheter, sprider bra lösningar, utvecklar gemensamma kursplaner för **domare och åklagare** för användning på nationell nivå och anordnar seminarier där aktiva utbildningsmetoder används. Nästan 2 000 domare, åklagare och utbildare deltar i nätverkets verksamheter varje år. Mellan 2005 och 2010 anordnade nätverket **utbyten mellan domstolar** för 2 175 domare och åklagare.

Det europeiska nätverket för rättslig utbildning bör sträva efter att **öka hållbarheten i sin egen struktur** och **utveckla** en strategi för att nå ett större antal rättstillämpare från ett större antal medlemsstater. Nätverket bör befästa de resultat som hittills uppnåtts och utvidga verksamheten genom att stödja utbildningsleverantörer på nationell och lokal nivå, anordna utbildningar i partnerskap med rättsliga utbildningsinstitutioner, utveckla utbildningsmetoder som inkluderar webbaserade utbildningsmoduler och sträva efter utbildningsmetoder av högsta kvalitet. Nätverket kan även vara en kraft för förändring genom att se till att de utbildningsprojekt som läggs fram av **konsortier mellan nationella strukturer** för samfinansiering på EU-nivå uppfyller kriterierna och är av hög kvalitet.

*Det europeiska nätverket för rättslig utbildning bör uppnå **1 200 utbyten mellan domstolar per år**.*

*Alla **medlemsstater** bör sträva efter att öka sitt ekonomiska bidrag till **det europeiska nätverket för rättslig utbildning** och öka de nationella juridiska utbildningsstrukturernas deltagande i nätverket, för att se till att det har tillräcklig kapacitet att spela en aktiv roll.*

*Om nätverket visar att det har ökat sin kapacitet att anordna och samordna juridiska utbildningsaktiviteter kan Europeiska kommissionen **överbäga att ge ytterligare stöd**.*

5. EUROPEISKA KOMMISSIONEN SOM EN AKTIV PARTNER

Kommissionen kommer att fungera som en **aktiv partner** till medlemsstaterna i syfte att uppnå de ambitiösa målen i fråga om utbildning av rättstillämpare. Den kommer att bidra med mervärde till de utbildningsaktiviteter som anordnas av de nationella utbildningsstrukturerna genom att förbättra omfattningen, kvaliteten, inverkan och räckvidden hos det europeiska rättsliga utbildningsprogrammet, som kommer att omfatta kurser, gränsöverskridande utbyten och kompletterande åtgärder.

5.1. Utforma nya strategier för att expandera

Partnerskap mellan den offentliga och den privata sektorn

Utbildning är inte en verksamhet förbehållen den offentliga sektorn, vilket framgår av advokatsamfundets aktiviteter på området. Partnerskapen mellan den offentliga och den privata sektorn kan bidra med de kompletterande verktyg som behövs för att anta de nya utmaningar som uppkommer i ett europeiskt rättsligt område i snabb förändring. Med hjälp av nya gemensamma arrangemang som bygger på bra metoder skulle det bli möjligt att anordna

²⁰

www.ejtn.net

ytterligare utbildningsaktiviteter och samtidigt garantera att målgruppens oberoende inte äventyras. Språkutbildning och e-lärande skulle kunna vara föremål för sådana partnerskap.

Det finska advokatsamfundet anordnar t.ex. kurser för advokater, domare och åklagare i rättsliga ämnen i samarbete med universiteten i Turku, Helsingfors och Lappland samt justitieministeriet.

Organ såsom Europeiska rättsakademien skulle kunna spela en central roll när det gäller att främja samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn.

Europaparlamentet har alltid stött samarbetet med universiteten. Kommissionen skulle i framtiden kunna stödja ”kunskapspartnerskap” mellan universitet, rättsliga utbildningsinstitutioner och advokatsamfund, såsom främjas i Europa 2020-strecket²¹. Lärdomar kommer att dras från det pågående pilotprojektet²², där företag och utbildningsinstitutioner deltar för att utveckla moderna kursplaner, erbjuda nya kurser, utforma innovativa utbildningsmetoder och underlätta kunskapsflödet mellan den högre utbildningen och den privata sektorn.

Europeiska rättsinstitutet²³ kommer att föra samman akademiker och rättstillämpare i forskningsprojekt med praktiska tillämpningar. På så sätt kommer det att kunna ge ett värdefullt tillskott till de ämnen som behandlas av undervisningsorganen och hjälpa dem att åtgärda de skillnader som förekommer.

*Europeiska kommissionen har för avsikt att **uppmuntra till fler partnerskap mellan den offentliga och den privata sektorn** för att utveckla nya undervisningslösningar.*

Ömsesidigt erkännande av utbildning

Det bör utformas nya modeller så att de kurser som följs i en annan medlemsstat gäller i hemlandet. Ett exempel är partnerskapet mellan Frankrikes, Luxemburgs och Belgiens advokatsamfund: Deras medlemmar får delta i gemensamma aktiviteter, som de får räkna med i det antal kurser som måste följas under året.

Utnyttja erfarenheterna

Kunskaper och färdigheter som inhämtats i samband med yrkesutbildning på andra områden bör användas i den juridiska utbildningen. På så sätt kan dubbelarbete undvikas och en återanvändning av utbildningsprodukter av hög kvalitet främjas.

*Europeiska kommissionen skulle kunna anordna **årliga sammankomster** där alla yrkessammanslutningar deltar, i syfte att utveckla nya synsätt på aktiviteter och främja utbyte av bra metoder.*

²¹ ”kunskapsallianser” eller ”partnerskap främjas i 2010 års meddelandet om Innovationsunionen, ett av flaggskeppsinitiativen i Europa 2020-strategin.

²² Pilotprojekt för utveckling av kunskapspartnerskap.

²³ Europeiska rättsinstitutet.

5.2. Finansiellt stöd

Från 2007 till 2010 erhöll den europeiska rättsliga utbildningen ekonomiskt stöd på totalt 35,5 miljoner euro via finansiering eller samfinansiering av projekt. Hittills har detta underlättat utbildningen av mellan 4 000 och 9 000 rättstillämpare om året. Detta stöd är emellertid inte tillräckligt med tanke på målgruppens storlek och behovet av att hålla sig à jour med utvecklingen av unionens regelverk.

Ett pengatillskott skulle göra det möjligt att nå fler rättstillämpare och utnyttja samtliga berörda parter starka sidor samt öka omfånget och räckvidden hos de verksamheter som kan stödjas.

Inom den nuvarande budgetramen kommer kommissionen att understödja den europeiska rättsliga utbildningen genom att uppta den som en **prioriterad åtgärd** i sitt befintliga arbetsprogram, och utnyttja alla tänkbara verktyg för att **öka det ekonomiska stödet**. Kommissionen kommer att uppmuntra, främst genom **bidrag**, utvecklingen av utbildning i unionens regelverk och de nationella rättsordningarna²⁴ som riktar sig till flera medlemsstater. Urvalet och beviljandet kommer att ske med fokus på utveckling av praktiskt inriktade, storskaliga och långsiktiga projekt, som gör bruk av aktiva undervisningsmetoder, ger hållbara resultat och når en bred målgrupp. Kommissionen kommer även att göra undervisningsmoduler om unionens regelverk, såsom modulerna om EU:s miljö rätt som framgångsrikt utvecklats, tillgängliga.

Den arbetar också på göra förslagsinfordringarna enhetligare och stabilare, och att göra det **lättare** för de projektansvariga **att få tillgång till EU-medel**. Kommissionen bedömer för närvarande hur den kan främja ett ökat deltagande av **Kroatien²⁵, kandidatländerna, de potentiella kandidatländerna och grannländerna** i de europeiska rättsliga utbildningsprojekten.

*Europeiska kommissionen kommer att **inrikta stödet på utbildning** som ges inom de befintliga programmen för att stödja **europeiska rättsliga utbildningsprojekt av hög kvalitet** med en större effekt på europeisk nivå.*

*Inom den **nya fleråriga finansieringsramen** bör den europeiska rättsliga utbildningen utgöra en **förstarangsprioritering** för stöd till utbildning av över 20 000 rättstillämpare senast 2020.*

6. SLUTSATS

Att förbättra den rättsliga utbildningen är en avgörande förutsättning för att kunna skapa ett europeiskt rättslig område som gynnar invånarna och företagen. Europeiska kommissionen kommer att ta den europeiska rättsliga utbildningen till en högre nivå genom att bygga vidare på befintliga verksamheter och de möjligheter som Lissabonfördraget erbjuder.

Det kommande europeiska utbildningsprogrammet kommer att bygga på åtgärder som vidtas av

²⁴ Ansökningar från notaries godtas om de avser de områden av unionsrätten där notaries utför rättsligt arbete.

²⁵ Europeiska rådet i Bryssel den 24 juni 2011.

1. **medlemsstaterna**, för att bygga vidare på de befintliga starka sidorna och främja utbildningen i unionens regelverk som erbjuds av de rättsliga utbildningsinstitutionerna eller de juridiska yrkessammanslutningarna,
2. **parterna på EU-nivå**, för att stärka samarbetet dem emellan och öka antalet utbildningar och utbyten, genom förmedling av yrkessammanslutningarna på EU-nivå, de institutioner och organisationer som tillhandahåller utbildning eller det europeiska nätverket för rättslig utbildning,
3. **Europeiska kommissionen**, för att öka kommissionens stöd till utbildningsprojekt av hög kvalitet, främja konsortier av rättsliga utbildningsinstitutioner, sträva efter att utbilda 20 000 rättstillämpare varje år på EU-nivå senast 2020 och främja användningen av moderna tekniska lösningar, särskilt den europeiska e-juridikportalen.

Det krävs stort engagemang för att se till att den rättsliga utbildningen uppnår den höga kvalitetsnivå som krävs för åstadkomma en verklig europeisk rättskultur. Europeiska kommissionen kommer att uppmana alla aktörer att vidta lämpliga åtgärder, nämligen anslå medel, avsätta tid, utveckla incitament och göra tydliga åtaganden.

Europeiska kommissionen räknar med att dessa ambitiösa åtgärder tillsammans kommer att göra det möjligt för 700 000 rättstillämpare att delta i minst en europeisk rättslig utbildning eller ett europeiskt rättsligt utbyte senast 2020.